

241

58

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima-prima
mensis Martii, Anno Domini M. DCC. XLVIII.

M. PETRO-JOSEPHO MACQUER, Regiæ
Scientiarum Academiæ Socio, Doctore Medico, Præsido.

An inflammationi pro variâ sede resolutio, vel suppuratio potior?

I.

CUTI affectus fere omnes ab inflammatione, quæ solidorum fluidorumque morbus est. Dum urget, stagnare latices, fermentescere; vasa distendi, dolere, violari. Communis totius corporis hostis, extris intusque sevit. Vel ipsis innata musculis & externis partibus febres ciere valet, necisque formidinem incutere. Quid cum interiora viscera, ipsumque tangit vitæ sanctuarium? Illius pro diversâ sede, indolis, curationis, eventus magna differentia. Magna pariter ejusdem pro diversâ vasorum quantitate diversitas. Doloris quom excitat rectè quoque ex variâ partium elasticitate & tensione modum æstimaveris. Alia igitur quæ membranam, aponevrosum; alia quæ viscerum vasculosorum pulmonis, hepatis, cæterorumque id genus substantiam occupat. Hæc coacervata, turghida, varicosa non ita vividè indolescit. Illa extensa, distenta, ramosa est doloreque acuto & pungenti infesta. Dissimilis etiam si musculosas & externas obfideat partes. Rotundum, splendentem, rubicundum in tumorem attollitur, caloreque urenti, pruritu, pulsatione ægros exercet. Resolvitur, suppurat, vertitur in gangrænam. Triplex hic numeretur dumtaxat inflammationis exitus. Scirrhus enim nunquam nisi in parte glandulosâ. Ibi ab inflammatione productus eâ discussâ remanet. Quin in aliis vasis, aliâ de causâ, & absque ullâ phlogosi sæpius oritur. Ut varium exitum, sic & causam quoque variam agnoscit inflammatio; internam scilicet & externam. Externa causa est, quidquid dolorem & vasorum crispationem procreat. Interna vero cruda, spissâ materies atque à naturâ quocumque modo aliena. Hanc attenuandam, discutiendam, expellendam, generalis artis leges imperant. Quo modo, quânam viâ id callere quis poterit, nisi veram inflammationis naturam perspectam habeat?

I I.

NATA semel inflammationis causâ, sanguinem in ipsismet vasis impediri principium est. Per ea tardiùs segniùsque incedit, ex ipsis minùs liberè egreditur, nihilominus interea cruor alius assucto decurrens gradu, his allabitur.

A

Hinc intromittitur plus fluidi in ea, quàm egeritur. Pulsat, premit, urget elastico-
rum vasorum parietes. Qui primò flecti dociles, cedunt, ampliantur, expanduntur.
Dein ad ultimam extensionem acti rigent, resistunt, renituntur. Sic iniquo
crur spatio coarctatus, quâquaversus locum quæritat. Violatis hinc capillarum
alborum ostiis, in ea facit imperum. Illinc retroagitur in adjunctos majores ramos.
In his similia jam fieri, labem per viciniam contrahi, morbum adolefcere.
Mox rubor, pulsatio, dolor, inflammationis symptomata. Huculque procectus
morbus resolutione vel suppuratione sanabilis. Verùm si his omnibus auctis malum
ingravescat, tonus vasorum validâ diuturnâque tensione frangatur, aut aliâ quâvis
antecedenti causâ, hydrope, senio, langueat, vix ullam capit medelam. Per
has obstructorum vasorum salebras ægrè sese sanguis explicare. Vasa torpent, otiantur.
Unde motus fluidorum, si quis adhuc superest, integra abolito. Has igitur
partes communi vitæ fomito destitutas pessumdari necessum est. Nullo amplius
motu subactæ plurimas patiuntur mutationes, sensim degenerant. Principia diversimodè
evolvì, coadunari, separari declarant color lividus, emphysema, phlyctenæ.
Brevi explicatur foetidum alkali consueta soboles putredinis, eaque organa
jam afflata mortis halitu cadaverosum spirant odorem. Haud mora corruptæ
particulæ à continuis vasibus haustæ, adusque penetralia vitæ deferuntur. Unde
universim distributæ per spasmos ubique excitatos, pulsu contracto atque accelerato,
frigidum exprimunt sudorem, instantis lethi prodromum. Hæc tam dira,
tamque funesta duobus potissimum præcaveri possunt modis, suppuratione scilicet
& resolutione. Horum unus pro variis casibus alteri præstat. Incertus hæres?
Naturam ducem sequere, eamque curandi rationem suscipe, ad quam & indoles
morbi proclivior & natura promptior.

I I I.

SANGUIS itaque ita impactus est, ut nullatenus possit resolvi. Vasis tamen
remanet adhuc tonus atque robur? Instantem omineris suppurationem. Quid
enim, his partibus vita superest? Motus imminutus quidem, sed non omnino
desit. Alterantur proinde latices, minimè putrescunt. Deinde per tempus salina
spicula ex moleculis oleosis quibus obvolvebantur sese expediunt. Unde jam alia
sanguinis indoles. Talibus ille munitus armis, & pressione validâ actus, vasorum
parietes quibus coerctetur, perpetuo nisu quatit, diruit, ruptisque repagulis
effunditur. Crebra ubique ruina, plurima colluvies. Hæc inter nihilominus
pulsant vasa, atque in magnas aguntur oscillationes. Sequitur oleosarum, serosarum,
solidarum partium collisio, attritus. Attenuata vasculorum frustula vehit
sanguis jam decolor. Albet, inspissatur, genuinum in pus convertitur. Verùm
postea, quàm diversa partis affectæ facies! Hæud mora, pus confectum evacuat:
vafa pressione liberata, quidquid superflui liquoris est, liberius eructant:
jam cum tensione dolor evanescit: redit antiqua flexibilitas: molles redeunt oscillationes:
leni æquabilique pulsatione micant arteriæ: succrescunt ultro truncatorum
vasculorum extrema nullo tunc obice frænata: nova carnis exurgit species:
affluit jugiter succus nutritius, atque undique scaturiens has omnes aluit
partes, quas deinde spilior solidiorque factus firmiori necit vinculo. Sic ad pristinum
pars quævis redit statum, sic perficitur suppuratio. Verùm huic scenæ
quælibet pars idoneum est theatrum? An in organo solidioris texturæ rarioribus
instructo sanguineis ductibus? Ea vasa validioribus munita membranis crur
nescit superare, vel si ruptis quibuscumque exiliat, semel effusus ab aliis nimium
distantibus vix ullam accipit pulsationem, imperfectè itaque subactus stagnat, vel
resolvendus, vel putredinem concepturus. An in parte substantiæ laxioris, mul-

tis, refertâ capacibus vasis frequentique anastomosi maritatis? Illic impediri? cumulari, premi incipit? Eum statim qua resistentia minor, adjunctorum hiantia undique vasorum ora subire & quâ data porta effugere manifestum est. Aliunde partes illas quò molliores, flexibilioreque, eò cedendo magis nitentes conamina sanguinis facilius effugiunt. Harum igitur fabrica suppurationi minimè favet. Proinde inflammatio in membranis, pulmone, liene, cæterisque id genus partibus orta ad resolutionem promptior quàm ad suppurationem. Contra verò si ad musculos, adipem, cutemque feratur, quàm diversa illius conditio! Omnia ibi suppurationi dicata videntur atque ordinata. Illic vasorum dispositio ea est, ut quamvis satis conferta sint, tamen eorum neque sint adeò frequentes anastomoses, nec ita magnæ cavitates. Hinc sanguis his detentus non totam liberè potest divagari, angustioribus coactus limitibus. Turgent magis ea vasa alia aliis superstrata, tumor exoritur sensim, conglomeratur inflammatio: pus generatur: pars magis ac magis prominet: abscedit.

I V.

PRO variâ igitur sede facilius difficilivse suppuratio instituitur. Nec felici semper ea gaudet exitu. Potior quandoque resolutio. Negares adhuc? Aut internam aut externam obidet partem inflammatio. Ecquid internarum inflammationum resolutionem omnimode necessariam rationibus stabilire est opus? Num eam satis non suadent funestissimæ favientis ibi suppurationis strages? Quinimò in aliquo viscere vitæ primariò famulanti vix nata, ægrum enecat protinus, Quotuplici igitur si internè grassari incipiat nomine formidanda! Viscera misère despacitur, nullâque sæpius arte compescibilis, irreparabilia populatur organa. Verbo suppurationem internam, cane pejorem & angue vitandam nemo diffiteatur. Verùm si externa est inflammatio, alia sanè illius conditio. Quin potiorum illi suppurationem nihil non videtur monstrare. Licet à quibusdam inutilis habeatur suppuratio, earum præsertim quæ absque gravi morbo interno ultro nascuntur ad habitum corporis. An meritò? Quid ex eâ tunc temporis boni malive sit expectandum expendas prius, dein ipse iudex esto. Materiam vitiatam, atque à naturali constitutione abhorrentem inflammatis contineri vasis satis demonstrant inflammationis symptomata. Eam in curando morbo foras amandam non controvertitur. Id resolutione tentaveris? Ipsam topicis attenuatam divisamque posse per cutis inflammata porulos transire ne credas. Horum pharmacum virtus in solida exeritur præcipue. Partibus quibus ea medicamina pollent activis vasorum augentur vires, tonusque roboratur. Unde sanguis impactus vididus premitur verberaturque. Quid tum? Nil indè boni exurgeret sanè, ni sanguinis impetus copiaque venæ sectionis ope minueretur, tunc inflammationem aliquando discuti non mirum. Hâc solâ ratione resolutioni consulitur. Aut si crassioris, atque oleosæ sint indolis ea medicamina, cutis spiracula occludendo, subtilioris cohibent effluxum materię, quæ intra canales retropressâ hærenti ibi sanguini fluiditatem conciliat atque mobilitatem. Patet indè quocumque modo resolvatur inflammatio, nullatenus tamen semen eliminari morbosum. Imò è suâ sede semel dimota ea materia, cum reliquo sanguine circulationis repetit vias, totum corpus pervagatur errabunda, partesque ad singulas rapitur, hic & illic novum sæpius procreatura morbum. Talia præcavendi quænam potior via, quàm si inflammationi suppuratione finis imponatur? Ad eas partes quæ aliquâ sollicitantur irritatione, humores confluere notissimum. Pravos igitur succos in iis locis quæ suppuratione exercentur detineri, eorum illic fieri concursum, hisque ibi parari exitum, quis diffitebitur? Quæ si externa est, quid ha-

bēt in se periculi, præsertim cū ad perfectam cicatricem brevi possit reduci.

V.

UT igitur ex variâ sede inflammationis ad resolutionem vel suppurationem proclivitas varia, sic ex parte quoque affectâ hujus vel illius finis repetenda salubritas. Id autem animadverti meretur maximè, quòd ille exitus qui ex inflammationis naturâ magis est, ad sanitatem quoque conferat magis. Idcirco inflammationis internæ resolutionem, ut saniozem, sic faciliorem merito dixeris. Major etenim interioris texturæ pars, illius est fabricæ, quam difficilius ad suppurationem vergere vidimus. Quippè aut membranacæ sunt, tenues, atque simplici vasculorum reticulo instructæ, aut in substantiâ molliori infinita complectuntur sanguinea vasa capacia, frequentique anastomosi juncta. Pariter cū utilior demonstrata fuerit externarum suppuratio; musculique, pinguedo & cutis, in quibus facillimè instituitur, externum occupent corporis habitum, patet ibi nata inflammationis, & promptiorem simul, & potiozem esse suppurationem. Eò igitur his indicationibus obsequendum lubentius, quòd & naturæ voto simul & sanitari consulimus. Cū autem inflammationes externas ad suppurationem potissimum perducendas esse dicimus, hæc de omnibus generatim minimè dicta sunt, verum de tumore tantum inflammatorio à causâ internâ orto. Cujus etiam si suppuratio maximè nobis ardeat, eam idcirco, in omni omnino parte instituendam cave concludas. Naturam illuc vergentem sequi, juvare, noxiis liberare humoribus mens nobis est, ipsi vim facere horret animus. Exulent ergo penitus turundæ, caustica, aliaque id genus, quibus inutilis puris elicitur colluvies. Sunt etiam partes externæ, quarum suppuratio infausta nonnunquam est. Illæ scilicet quæ glandulosæ sunt, aut quibus fistulæ familiares. Sequuntur enim aliquando scirrhi, ulcera callosa, sinuosa, carcinomata. Absit itaque ut in ejusmodi partibus mammae nempe, ano, ore, oculis, generationis organis exterioribus illam stabiliendam suadeamus. Eam contrâ illic nisi absolute critica sit, aut ineluctabilis, vitandam omnimodè præcipimus. Ut igitur ritè curetur inflammatio, maxima partis affectæ habenda ratio, & idcirco concludimus.

Ergò inflammationi pro variâ sede resolutio, vel suppuratio potior.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

<i>M. Joannes - Franciscus Isçz.</i>	<i>M. Silvester - Antonius le Moine.</i>	<i>M. Franciscus Mery.</i>
<i>M. Carolus - Franciscus Boutigny des Preaux.</i>	<i>M. Petrus - Josephus Macquer, Regia Scientiarum Academia Socius & Actus Præses.</i>	<i>M. Joannes - Baptista du Boi.</i>
<i>M. Petrus Lalouette.</i>	<i>M. Josephus - Maria - Franciscus de la Sone, Censor Regius, Regia Scientiarum Academia Socius & Chirurgia Gallico Idiomate Professor.</i>	<i>M. Guillelmus - Josephus de l'Epine, Exdecanus & Academia Censor.</i>

Proponebat Parisiis HUGO CAPE T, Parisinus, Saluberimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1748, à sextâ ad meridiem.

Typis, QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1748.